

УДК 347.73

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.3-1.19>

М. М. Бліхар

доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного та міжнародного права
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»

СУБ'ЄКТИ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано фінансово-інвестиційну діяльність, що свідчить про зіткнення в ній різноманітних інтересів. Передусім варто враховувати процес формування та реалізації синергетичного суспільного інтересу, необхідного для нормального функціонування механізму інвестування. У цьому випадку публічність відображається через: 1) суб'єктний склад інвестиційної діяльності (суб'єктом-лідером є держава, місцеві громади та інші публічні суб'єкти); 2) категорію «фінанси» (як публічно-правовий термін); 3) спрямування інвестиційної діяльності (із властивою їй публічною метою); 4) фінансово-інвестиційний процес (як публічну діяльність).

Визначено, що суб'єкт фінансово-інвестиційної діяльності є складовим суб'єктом фінансового права, ознаки якого характеризують його в інвестиційній сфері з погляду цієї галузі права, а також її підгалузей (бюджетного і податкового права) та інститутів. Запропоновано класифікувати суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності на три групи: суспільно-територіальні утворення, колективні суб'єкти та індивідуальні суб'єкти.

Зазначено, що суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності створюють комплексну цілісну систему суб'єктів права, компетенція яких виявляється взаємопов'язаною з публічним інтересом, вираженим через завдання інвестиційної діяльності. Сюди ж можна зарахувати і складові елементи, що слугують забезпеченням функціонування суб'єктів фінансово-інвестиційної діяльності: об'єкт та предмет інвестування, права й обов'язки щодо розпорядження об'єктом інвестиційної діяльності, нормативно встановлені цілі щодо забезпечення бюджетного фінансування, виконання завдань інвестиційної діяльності, які мають бути нормативно закріплені в акті про бюджет, тощо.

Визначаючи фінансово-інвестиційну компетенцію суб'єкта інвестиційної діяльності, обґрунтовано необхідність дотримуватися, передусім, меж наділення суб'єктів розпорядження інвестиційними коштами відповідними фінансовими повноваженнями і здійснювати ці повноваження виключно в межах фінансово-правового регулювання.

Ключові слова: суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності, фінансово-правова компетенція, правовідносини, фінансово-правове регулювання, фінансове право.

Постановка проблеми. У літературі з фінансового права можна знайти різноманітні класифікації суб'єктів фінансово-інвестиційної діяльності. Однією з найпоширеніших класифікацій органів влади, які здійснюють фінансову діяльність, є їх поділ на ті, для яких фінансова діяльність є визначальною (органи спеціальної компетенції), і ті, що реалізують фінансові повноваження разом з іншими належними їм функціональними повноваженнями (органи загальної фінансової компетенції). Першу групу державних органів утворюють органи, спеціально створені для фінансово-інвестиційної діяльності,

для здійснення контролю у цій сфері. Ці органи охоплюють своїм впливом усі ланки фінансової системи (бюджети, цільові позабюджетні фонди, фінанси підприємств, установ, організацій тощо). Сюди належать: Міністерство фінансів України (МФУ) та його органи на місцях, Державна казначейська служба України (ДКСУ), Рахункова палата (РП) та інші. Ці органи наділені спеціальною компетенцією, повноваженнями, які вони реалізують лише у фінансово-інвестиційній сфері, відповідно до місця і ролі в інвестиційному процесі. Органами, які здійснюють фінансові повноваження разом з іншими, наділеними згідно із чинним законодавством, є Верховна Рада України (ВРУ), Президент

України, Кабінет Міністрів України (КМУ), органи місцевого управління. Третя ланка (видова, конкретна) – це органи виключної фінансово-інвестиційної компетенції, їхні повноваження обмежуються тільки фінансово-інвестиційною діяльністю. Так, свого часу в нашій державі функціонувало Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України (ліквідовано у 2015 р.), яке відповідало за реалізацію інвестиційної реформи. Результати роботи даного центрального органу виконавчої влади були негативними. Однак це не впливає на можливість створення в майбутньому подібного органу. Недостатня кількість наукових досліджень із даної теми зумовлює **актуальність даної роботи.**

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, що стосуються вивчення суб'єктів фінансового права, були предметом дослідження вітчизняних вчених, праці яких становлять основу для теоретичного осмислення проблематики й розроблення авторського бачення. Серед них: Л. Воронова, Д. Гетманцев, О. Дмитрик, Л. Касьяненко, І. Криницький, М. Кучерявенко, О. Музика-Стефанчук, А. Нестеренко, С. Ніщимна, О. Орлюк, Н. Пришва, Л. Савченко та ін.

З огляду на актуальність проблематики у пропонованій статті **мета** її полягає у з'ясуванні суті суб'єкта фінансово-інвестиційної діяльності як складового суб'єкта фінансового права.

Виклад основного матеріалу. Суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності також підлягають поділу на одноосібні (індивідуальні) і колективні. Прикладом одноосібного державного органу, який реалізує фінансово-інвестиційні повноваження, є Президент України. До одноосібних суб'єктів фінансових відносин традиційно зараховують і окремих фізичних осіб. До колективних суб'єктів фінансового права належать колективні органи державної влади, а також органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання державної форми власності, цільові фонди. В Україні колективними суб'єктами фінансово-інвестиційної діяльності є МФУ, КМУ, ВРУ тощо.

Залежно від обов'язковості участі у фінансово-інвестиційних правовідноси-

нах їхніх суб'єктів поділяють на обов'язкових і факультативних. До обов'язкових належать: держава, її органи та муніципальні утворення, а до факультативних – фізичні особи [1, с. 12]. Пропозиція виокремлювати державу як суб'єкт фінансової діяльності ґрунтується на тому, що вона є «основним, первинним, вічним та ідеальним суб'єктом фінансової діяльності, який збирає, розподіляє та використовує усі публічні фонди грошових коштів на території усієї країни в цілях розподілу і перерозподілу національного доходу». У фінансово-інвестиційних відносинах держава як первинний суб'єкт наділена спеціальною компетенцією. Можна стверджувати, що ця компетенція виражається в абсолютному суверенітеті над фінансово-інвестиційною сферою. Юридично визнаною можливістю володіти і самостійно здійснювати визначені права й обов'язки держава наділена апріорі, без додаткового визнання з боку тих чи інших органів, посадових осіб чи суспільства. Такий стан справ є об'єктивною реальністю.

На виконання фінансових законів КМУ приймає підзаконні нормативні акти з фінансових питань, спрямовані на конкретизацію законів для ефективнішого їх виконання. Правотворчу функцію у фінансово-інвестиційній сфері, як зазначалося, реалізує представницький орган законодавчої влади – Верховна Рада України. Фінансово-правотворча діяльність ВРУ в інвестиційній сфері є визначальною. ВРУ є єдиним у державі органом влади, який володіє повноваженнями на внесення змін до Конституції України (КУ). Основний закон держави, своєю чергою, визначає засади фінансової, інвестиційної політики, повноваження органів, які здійснюють фінансову діяльність тощо. Фінансові закони приймаються на основі КУ, вони повинні відповідати їй і у системі джерел права наділені вищою юридичною силою. До основоположних для фінансово-інвестиційних відносин законодавчих актів належать: Бюджетний, Митний та Податковий кодекси України, закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про публічні закупівлі» та чимало інших. При цьому лише у формі законів на

нормативному рівні фіксуються питання державного бюджету країни, бюджетної системи, засад діяльності фінансового та інвестиційного ринків, порядку емісії та обігу державних цінних паперів, їхніх видів і типів. Регулювання зазначених суспільних відносин підзаконними нормативними актами в Україні не допускається.

Крім того, ВРУ контролює фінансову діяльність уряду (зокрема, і в інвестиційній сфері), за поданням Президента України здійснює призначення Прем'єр-міністра України, інших членів КМУ, Голови Антимонопольного комітету України) АМКУ, звільняє їх із посад; призначає на посади та звільняє з посад Голову та інших членів Рахункової палати (РП) та Голову НБУ. Цей же виборний орган щороку приймає головний фінансовий план країни – Державний бюджет України, визначає засади внутрішньої і зовнішньої (зокрема й фінансової) політики (п. 5 ч. 1 ст. 85 КУ). Контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України і їхнім використанням від імені ВРУ провадить РП (ст. 98 КУ). Це положення Основного закону України дає підстави говорити про делегування ВРУ частини фінансово-владних повноважень РП задля більш кваліфікованої, повної і всебічної реалізації контрольної функції у фінансовій сфері.

Більшість державних органів – суб'єктів фінансово-інвестиційної діяльності є колективними. Винятком із цієї закономірності є Президент України, який також наділений фінансово-інвестиційними повноваженнями. Передбачена КУ можливість Президента України видавати укази і розпорядження може стосуватися питань фінансово-інвестиційної сфери. Окрім того, він підписує фінансові закони і кодекси, здійснює кадрові призначення тощо. Як бачимо, функції глави держави в наведеній сфері досить обмежені, але не знівельовані.

Важливе місце в системі фінансово-інвестиційних органів посідає МФУ. Воно належить до органів галузевої компетенції виконавчої гілки влади, фахово «очолюючи» фінансову галузь у нашій країні. МФУ є спеціалізованим органом, який реалізує повноваження тільки у фінансовій сфері. Компетенцію МФУ можна поділити на три групи. До першої належать повноваження,

пов'язані з функціями щодо складання і виконання Державного бюджету України, звіту та контролю за його виконанням; до другої – повноваження щодо вжиття заходів у разі порушення встановленого порядку виконання Державного бюджету України; до третьої – повноваження, які стосуються регулювання співвідношення коштів Державного бюджету України і місцевих бюджетів у процесі їх формування [2, с. 17]. Найважливішою функцією Кабінету Міністрів України у фінансово-інвестиційній сфері є виключне право уряду вносити на розгляд ВРУ проект закону про Державний бюджет України [3]. Ексклюзивність адресованого уряду Конституцією України права означає, що КМУ є єдиним в Україні органом, уповноваженим на подання проекту закону про фінансовий план країни на конкретний рік, і жоден інший орган чи посадова особа такою можливістю не наділені.

До окремої групи органів, які здійснюють фінансову діяльність у науці фінансового права, цілком обґрунтовано зараховують органи місцевого управління. Поряд із цим варто зауважити, що органи місцевого самоврядування й органи місцевого управління не є тотожними поняттями. Так, фінансові органи місцевих державних адміністрацій є органами МФУ на місцях і належать до органів управління. Фінансово-інвестиційна діяльність органів місцевого самоврядування здійснюється згідно з інтересами населення, зважаючи на його історичні та місцеві традиції, а населення, своєю чергою, здійснюючи самоврядування, самостійно вирішує питання місцевого значення на свої кошти і під свою відповідальність. Невипадково в нормах ЗУ «Про інвестиційну діяльність», які регулюють питання коштів інвестиційних фондів, поряд із державою майже завжди згадуються органи місцевого самоврядування.

Національний банк України є одним з основних суб'єктів фінансового права. У літературі наголошено на «подвійній правовій природі» НБУ, який є органом державної влади, що володіє повноваженнями на здійснення державного управління у сфері банківської діяльності, й одночасно – банківською установою, що

проводить банківські операції та виступає кредитором останньої інстанції для інших банків [4, с. 67]. При цьому ЗУ «Про Національний банк України» даний орган наділяє статусом «особливого центрального органу державного управління» [5]. Таке рішення є цілком логічним. «Особливий статус» центральних банків у літературі з банківського права пояснюють відособленістю майна банку від майна держави як «характерною ознакою центральних банків». Попри те, що формально майно є у власності держави, НБУ має право розпоряджатися ним як власник. У цьому й полягає відмінність центрального банку від державного банку, майно якого повністю контролює держава [4, с. 67-68]. Хоча НБУ й виконує нормотворчу, виконавчу та попереджувально-карну функції, Д. Гетманцев та Н. Шукліна вважають недоречним вести мову про поєднання Національним банком України функцій трьох гілок влади. Свою позицію вони пояснюють тим, що НБУ виконує ті функції, які за своєю правовою природою не відрізняються від функцій інших центральних органів державної виконавчої влади [6, с. 31]. Такий підхід є доволі спірним, адже законодавство не випадково не зараховує НБУ до виконавчої гілки влади. Функції Національного банку України дуже специфічні, і жодний орган держави таких повноважень не має. З іншого боку, ми підтримуємо тезу щодо неможливості поєднання центральним банком нашої країни функцій трьох гілок влади. Та й як судову компетенцію можна віддати несудовому органу, а законодавчу – незаконодавчому? Такий крок суперечитиме не тільки чинному законодавству, але й елементарним канонам правової доктрини.

Ключовим для визначення правового статусу НБУ є поняття його автономії, яка означає свободу дій центрального банку та заборону переглядати чи скасовувати рішення керівних органів центрального банку будь-якими органами законодавчої або виконавчої влади, за винятком їх оскарження в судовому порядку [6, с. 33]. При цьому Національний банк України є економічно самостійним органом, він не відповідає за зобов'язання органів державної влади або інших банків, як і вони не відповідають за зобов'язання НБУ.

Профільним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері інвестування свого часу було Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України. Це був центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовувалася та координувалася КМУ. Воно було створено шляхом реорганізації центральних органів виконавчої влади в межах заходів щодо вдосконалення інституційно-правового забезпечення інвестиційної діяльності [7, с. 30]. Фінансові повноваження зазначеного Державного агентства полягали в підготовці пропозицій Міністерству фінансів України щодо приведення в дію національних цільових програм, участі в підготуванні пропозицій щодо формування і втілення національних податкової, митної та бюджетної політики тощо [8]. У будь-якому разі вважаємо, що дискусія щодо доцільності існування спеціалізованих державних органів у сфері інвестиційної діяльності потребує продовження. Ми не наполягаємо на відновленні органу, подібного за форматом окресленому Агентству, натомість «прогалина», що виникла в системі фінансово-інвестиційних органів, не вплине позитивно на загальну справу.

Інколи разом із державою, її територіальними підрозділами й органами влади чимало дослідників проблем фінансового права виділяють громадян як повноцінних суб'єктів фінансового права [9, с. 54]. Зокрема, стверджується, що громадяни як суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності можуть вступати у фінансові правовідносини в галузі державного і банківського кредиту, державного страхування, з приводу оподаткування. Коли говорять про фізичних осіб як суб'єктів фінансово-інвестиційних відносин, то традиційно мають на увазі не лише громадян держави, але й іноземців та осіб без громадянства. Фізичними особами вважаються люди, волевиявлення яких не пов'язане з будь-якою посадою, службовим становищем чи спеціальним статусом. Іноземці й особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, мають ті самі права і наділені тими ж обов'язками,

що й громадяни України. Усі вони – фізичні особи, коли вступають у ті чи інші відносини під власним іменем, від свого імені й у своїх інтересах [10, с. 195]. Водночас варто зауважити, що громадянство як критерій зв'язку фізичної особи і держави не має суттєвого значення для фінансово-правового регулювання.

Цікавим є питання реалізації фінансових повноважень наддержавними організаціями й органами, які можуть ухвалювати рішення, щоб зобов'язувати державу до дії, здійснюючи в такий спосіб верховну фінансову юрисдикцію над державою. У зв'язку із цим існує трактування міжнародних фінансів у вузькому розумінні – як міжнародної централізації коштів і фінансових ресурсів [11, с. 183]. Така міжнародна фінансова діяльність відбувається через створення низки наддержавних фінансових інституцій, фінансових альянсів, єдиної валюти. Прийняті цими організаціями нормативні акти є загальнообов'язковими для країн-членів, створюють у них права й обов'язки, держава ж втрачає частину фінансового верховенства на своїй території або повністю передає його організації, що дозволяє вести мову про наддержавну фінансову компетенцію міжнародних утворень. Приймаючи подібні «правила гри» наддержавних організацій, Україна може наблизитись до впорядкування власної фінансової системи, спростити залучення іноземного інвестування, внормувати юридичні аспекти внутрішніх фінансово-інвестиційних відносин [12, с. 218]. Усе це може сприяти розвитку правової системи країни, поліпшенню її економічної ефективності, встановленню політичної стабільності і, як наслідок, позитивно вплине на фінансово-інвестиційні явища. Розумне балансування між дотриманням власних фінансово-правових традицій та рецепцією міжнародних актів дасть Україні шанс стати фінансово-інвестиційним центром Східної Європи, заповнити прогалини нормативного регулювання фінансово-інвестиційної сфери, інвестувати в людину як найвищу соціальну цінність, підняти соціальну сферу, економіку і моральний дух суспільства задля його подальшого процвітання [13, с. 77]. Водночас беззастережне прийняття наддержавного регулювання має

зворотну сторону, а вступ та беззастережне виконання їхніх рішень потребує внесення змін до КУ. До речі, ЗУ «Про інвестиційну діяльність» не зараховує до суб'єктів такої діяльності (ст. 5) ні територіальні громади, ні міжнародні організації, ні міждержавні утворення. Враховуючи зазначену прогалину, окреслена законодавча норма потребує відповідної корекції.

Для суб'єктів фінансово-інвестиційних правовідносин під час їхньої співучасті в інвестиційній діяльності основним об'єднувальним чинником виступає забезпечення існування об'єкта інвестування на відповідному економічному (або економічно-соціальному) рівні, тобто реалізація публічного інтересу, який найчастіше полягає в економічній вигоді. Саме для досягнення такої мети і здійснюється інвестиційна діяльність у сфері мобілізації, розподілу й використання інвестиційних фондів, а також реалізація контрольної функції за цими процесами. Заразом можна говорити про диференціацію публічних функцій суб'єктів інвестиційної діяльності, яка полягає в задоволенні суспільних потреб від рівня окремого суб'єкта господарювання, на який спрямовані здійснювані інвестиції, і до рівня загальнодержавного або загальносуспільного. Отож учасники інвестиційного процесу, будучи публічно-правовими суб'єктами, набувають характерних сутнісних ознак, виконують відповідні публічні функції на своєму рівні, тобто вони здійснюють визначені інвестиційним процесом компетенції учасників фінансових правовідносин. При цьому кожен із них містить сутнісні характеристики суб'єкта правовідносин, що виражається у здійсненні ним публічних функцій (реалізації повноважень) у сфері мобілізації, розподілу, перерозподілу й використання публічних грошових фондів під час здійснення інвестиційної діяльності.

Як зазначає М. Перепелиця, важливо звернути увагу й на те, що дослідження суб'єктів фінансового права як учасників компетенційних правовідносин виражається в такому їх системному розумінні, коли вони взаємодіють між собою у процесі виконання відповідних функцій у сфері функціонування публічних фінансів [14, с. 178-184]. При цьому, як ми вже зазначали, кожен

із суб'єктів інвестиційної діяльності володіє компетенційним функціоналом, що відрізняється за змістом, обсягом, рівнем впливу, ступенем важливості, проте їхні рішення сприяють досягненню загальної мети – забезпеченню за допомогою мобілізації на належному рівні вільних коштів суб'єкта-інвестора життєдіяльності всього суспільства, тобто реалізації публічного інтересу через досягнення власних інтересів. Разом із тим інвестиційний процес виконує завдання у сфері мобілізації, розподілу, перерозподілу або використання публічних грошових коштів задля виконання стратегічних завдань у сфері фінансової діяльності. Отже, для суб'єкта інвестиційної діяльності важливим є обумовлення економічного (фінансового) і правового аспектів, що надають його господарській діяльності фінансово-інвестиційної правосуб'єктності, тобто додаткових якостей галузевого правового характеру в конкретній юридично значущій ситуації, а саме здійсненні інвестиційної діяльності з урахуванням особливостей реалізації суб'єктивних фінансових права та обов'язків.

Окрім основних суб'єктів фінансово-інвестиційних правовідносин, якими виступають держава (в особі уповноважених органів), відповідні адміністративно-територіальні одиниці (в особі органів державної влади) або територіальні громади (в особі органів місцевого самоврядування), під час здійснення інвестицій виокремлюється більш індивідуалізована конкретна особа, яка безпосередньо (через свої владні повноваження) має змогу реалізувати конкретні фінансові повноваження, вступаючи у правовий зв'язок з іншими суб'єктами інвестиційної діяльності від імені державного органу, адміністративно-територіального утворення або органу місцевого самоврядування.

До суб'єктів інвестиційного процесу відповідно до ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» також належать: фінансові установи, зокрема банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи нагромаджувального пенсійного забезпечення, інститути спільного інвестування та інші юридичні особи, які надають фінансові

послуги [15]. Їхня участь в інвестиційному процесі відбувається через делегування їм таких фінансових функцій, як: випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків, цінних паперів та/або їх обслуговування; довірче управління фінансовими активами; залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо їх повернення; інвестиційне кредитування та проектне фінансування; депозитарії; фінансовий лізинг; надання коштів у позику, зокрема й на умовах фінансового кредиту; надання гарантій; переказ грошей; послуги у сфері страхування та нагромаджувального пенсійного забезпечення; торгівля цінними паперами; факторинг та інші операції. Активним суб'єктом інвестиційної діяльності є також інститут спільного інвестування, до якого входить корпоративний інвестиційний фонд та пайовий інвестиційний фонд. Їхня діяльність спрямована на об'єднання (залучення) грошових коштів інвесторів задля отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість. Варто зауважити, що наразі ще недостатньо на практиці і в теорії інвестиційної діяльності приділено уваги участі в інвестиційному процесі такого суб'єкта інвестування, як аудитор (аудиторська фірма), якому відведено функції перевірки фінансово-господарської діяльності, самого інвестора, його партнерів під час здійснення інвестиційного процесу. Водночас вітчизняним законодавцем встановлені випадки, коли проведення аудиту є обов'язковим.

Висновки та пропозиції. Отже, суб'єкт фінансово-інвестиційної діяльності є складовим суб'єктом фінансового права, ознаки якого характеризують його в інвестиційній сфері з погляду цієї галузі права, а також її підгалузей (бюджетного і податкового права) та інститутів. Загалом же суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності можна класифікувати на три групи: суспільно-територіальні утворення, колективні суб'єкти та індивідуальні суб'єкти. За вторинною ознакою, такою як ступінь участі в інвестиційному процесі, суб'єктів цієї діяльності можна класифікувати більш детально. Згідно зі змістом фінансово-інвестиційних правовідносин їхні суб'єкти наділяються суб'єктивними юридичними

правами й обов'язками. Економіко-правова природа цих прав та обов'язків визначає механізм їхньої реалізації через фінансово-правову модель.

Нам вдалося обґрунтувати позицію, відповідно до якої суб'єкти фінансово-інвестиційної діяльності створюють комплексну цілісну систему суб'єктів права, компетенція яких виявляється взаємопов'язаною з публічним інтересом, вираженим через завдання інвестиційної діяльності. Сюди ж можна зарахувати і складові елементи, що слугують забезпеченням функціонування суб'єктів фінансово-інвестиційної діяльності: об'єкт та предмет інвестування, права й обов'язки щодо розпорядження об'єктом інвестиційної діяльності, нормативно встановлені цілі щодо забезпечення бюджетного фінансування, виконання завдань інвестиційної діяльності, які мають бути нормативно закріплені в акті про бюджет тощо. Визначаючи фінансово-інвестиційну компетенцію суб'єкта інвестиційної діяльності, на нашу думку, потрібно дотримуватися, передусім, меж наділення суб'єктів розпорядження інвестиційними коштами відповідними фінансовими повноваженнями і здійснювати ці повноваження тільки через фінансово-правове регулювання.

Список використаної літератури:

1. Сальникова Л.В., Тимофеева Е.В. Шпаргалка по финансовому праву: ответы на экзаменационные билеты. Москва : Аллель 2000, 2005. 64 с.
2. Фінансове право : навч. посіб. / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків : Право, 2010. 288 с.
3. Про регламент Верховної Ради України : Закон України від 19.10.2019 № 1861-VI. База даних «Законодавство України» / ВРУ України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>.
4. Ващенко Ю.В. Банківське право : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2006. 344 с.
5. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. База даних «Законодавство України» / ВРУ України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
6. Гетманцев Д.О., Шукліна Н.Г. Банківське право України : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Центр учб. л-ри, 2007. 344 с.
7. Пріоритети інвестиційної політики у контексті модернізації економіки України. Київ : Нац. ін-т стратег. дослідж., 2013. 48 с.
8. Про Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України : Указ Президента України від 22.06.2019 № 583/2011. База даних «Законодавство України» / ВРУ України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/583/2011>. (Втратив чинність від 22.06.2019).
9. Финансовое право : учебник / отв. ред. Н.И. Химичева. 5-е изд., перераб. и доп. Москва : Норма, 2012. 725 с.
10. Фаткуллин Ф.Н., Фаткуллин Ф.Ф. Проблемы теории государства и права: учеб. пособие. Казань : КЮИ МВД России, 2003. 351 с.
11. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : КНЕУ, 2002. 240 с.
12. Бліхар М.М. Суб'єкти фінансового права і фінансово інвестиційних правовідносин. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 215-219. URL : http://www.par.in.ua/4_2015/67.pdf.
13. Бліхар М.М. Система інвестиційних відносин як об'єкт фінансово-правового регулювання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: «Юриспруденція»*. 2015. № 16, т. 1. С. 75-78.
14. Перепелиця М. До питання щодо повноважень учасників фінансових правовідносин. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 3(58). С. 178-184.
15. Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко І.М. та ін. Аналіз банківської діяльності : підручник / за ред. А.М. Герасимовича. Київ : КНЕУ, 2004. 600 с.

Blikhar M. Subjects of financial investment activity

The article analyzes financial and investment activity, which testifies to the collision of various interests in it. First of all, it is necessary to take into account the process of formation and realization of synergetic public interest, which is necessary for the normal functioning of the investment mechanism. In this case, publicity is reflected through: 1) the subjective composition of the investment activity (the subject-leader is the state, local communities and other public entities); 2) the category "finance" (as a public-legal term); 3) directing investment activity (with its public purpose); 4) financial and investment process (as a public activity).

It is determined that the subject of financial investment activity is a constituent subject of financial law, the characteristics of which characterize him in the investment sphere in terms of this area of law, as well as its sub-sectors (budget and tax law) and institutions. It is proposed to classify the subjects of financial and investment activity into three groups: socio-territorial entities, collective entities and individual entities.

It is noted that financial investment entities create a comprehensive holistic system of entities whose competence is interrelated with the public interest expressed in the investment activity. It is also possible to encompass the constituent elements that serve to ensure the functioning of the subjects of financial and investment activity: the object and object of investment, the rights and obligations regarding the disposal of the object of investment activity, the statutory goals for ensuring budget financing, the fulfillment of tasks. investment activities that should be legally enshrined in the budget act and the like.

Determining the financial and investment competence of the investee, the necessity to observe, above all, the limits of the subjects' disposal of investment funds with appropriate financial powers and to exercise these powers solely within the limits of financial and legal regulation.

Key words: *subjects of financial-investment activity, financial-legal competence, legal relations, financial-legal regulation, financial law.*